

Попова О.В.

*кандидатка юридичних наук, доцентка,
Національний університет біоресурсів
і природокористування України*

МІСЦЕ ТА РОЛЬ ЗАКОНОДАВЧОЇ ТЕХНІКИ В ЗАКОНОТВОРЧОСТІ ТА В ПРАВОВОМУ РЕГУЛЮВАННІ СУСПІЛЬНИХ ВІДНОСИН

Важливою умовою гармонійного розвитку громадянського суспільства є встановлення певного порядку суспільних відносин серед усіх учасників права тому, вагомому значенню в розвитку країни відіграють багато різних факторів та чинників серед яких є і рівень законодавства в країні.

Встановлення відповідних норми права, які регулюють суспільні відносини з різних сфер життєдіяльності суспільства та галузей права виступають важливою передумовою в розвитку правової держави.

Норма права визначає певні межі та права серед учасників правових відносин, регулює їхні обов'язки, відповідальність тому, якщо норма права виписана недостатньо ретельно це спричиняє різні спірні питання, конфлікти, а розв'язувати такі питання доводиться вирішувати в судовому порядку або через посадових осіб в різних органах.

Завдяки існуванню таких чинників як нормативне впорядкування, офіційна діяльність компетентних органів, інших суб'єктів права, які наділені повноваженнями у питаннях створення, скасування, зміни правових норм, сприяють більш ефективному впровадженню в правову систему нових регуляторів суспільної поведінки тому, законодавча техніка відіграє важливу роль в механізмі правового регулювання суспільних відносин та громадянському житті суспільства в цілому, оскільки становить основу законотворчості як найважливішої функції держави й суспільства.

Вивченню питань та проблемам засобів законодавчої техніки приділяли увагу в своїх роботах такі вчені, як В. Андрейцева, В. Головченко, В. Ковальський, П. Рабінович, З. Тростюк, І. Шутак,

М. Хавронюк та інші, але багато практичних питань законодавчої техніки потребують подальшого вирішення.

Законодавча техніка в правотворчості розглядається як один із складових елементів оскільки, законодавча техніка – це «система правил, що використовується і є спеціально призначеними для пізнавально-логічного й нормативно-структурного формування правового матеріалу та підготовки тексту закону» [1, с. 268].

Отже, послідовне застосування методів, засобів, правил законодавчої техніки безпосередньо впливає на рівень правових відносин в суспільстві, на реалізацію правомірних інтересів та на ефективність правового регулювання суспільних відносин з різних сфер життєдіяльності суспільства.

Як і все технічне, засоби та прийоми законодавчої техніки з однаковим успіхом використовуються під час створення, оформлення й систематизації законів [2, с. 180].

Так, засоби законодавчої техніки можуть відобразитись в нормативно-правових актах, в особливих інструкціях, які стосуються процедури підготовки та оформлення законопроектів тому, рівень законодавчої техніки в державі залежить від ступеня використання прийомів та технічних засобів у процесі створення законів.

Отже, важливе завданням під час закріплення норми права у законі полягає в тому, що застосовані необхідні конструкції надають можливість досягти максимальної ефективності в забезпеченні поставленого законодавцем завдання тому, різні засоби законодавчої техніки відіграють при цьому важливе значення.

Таким чином, до засобів законодавчої техніки відносяться:

- юридична термінологія;
- логіка, стиль, мова закону;
- юридична конструкція;
- правова презумпція;
- додатки до закону тощо.

У правовому регулюванні суспільними відносинами використовуються різні юридико-технічні засоби застосування яких в деяких випадках може перекликатись тому, завдяки неухильному дотриманню вимог юридико-технічних засобів створюються сприятливі умови щодо зміцнення законності в суспільстві,

верховенстві права, дотримання правової поведінки учасниками права, реалізації суб'єктивних прав.

На рівень розвитку законодавчої техніки впливають багато різних чинників серед яких є:

- застосування засобів, які сприяють попередженню та ліквідації прогалин, колізій у законодавстві;
- вдосконалення засобів створення та систематизації законів у сфері публічного і приватного права;
- удосконалення практики, систематизації законів відповідно до Конституції України;
- вдосконалення проведення експертизи законопроектів тощо.

Основою всієї нормотворчої діяльності в державі є Конституція України 1996 року. Саме цей фундаментальний юридичний документ визначає систему органів влади, що діють в Україні, їхні повноваження, право на ухвалення нормативних актів, встановлює загальний порядок правового регулювання суспільних відносин в Україні та певні процедури розгляду законодавчих актів Верховною Радою України [3, с. 37–38].

Отже, за допомоги створених та діючих норм права відбувається державне управління в країні, засоби законодавчої техніки сприяють в цьому оскільки, завдяки своєчасному застосуванні компетентними органами різних засобів законодавчої техніки під час підготовки нормативно-правових актів, скасування, зміни правових норм, оформлення законів створюються сприятливі умови для суспільства у питанні зрозумілості норми права, однакового та точного їх виконання, дотримання та застосування правових норм всіма учасниками права.

Список використаних джерел:

1. Ткачук А. Законодавча техніка : навч. посібник. Київ : ІКЦ «Легальний статус», 2011. 268 с.
2. Щербина В. Соціальне призначення засобів законодавчої техніки *Підприємство, господарство і право. теорія держави і права*. 2017. № 11. С. 179–183.
3. Ткачук А. Законодавча техніка : практичний посібник нормопроектувальника. Київ : ІКЦ «Легальний статус», 2011. 268 с.